

РЕШЕНИЕ

№ 6818

гр. София, 15.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 125 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА

при участието на секретаря ГЕРГАНА З. ЛЕОНТИЕВА
като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА Гражданско
дело № 20231110161430 по описа за 2023 година

Производството е първоинстанционно, исково, по реда на ГПК от 2007г.

Производството е образувано по искова молба на И. М. П., срещу *** с ЕИК:202218735.. Ищецът твърди, че спрямо него, от страна на ответника, е упражнена пряка дискриминация по признак „увреждане“ по смисъла на чл. 5 във вр. чл. 37 от Закона за защита от дискриминацията, като счита, че това му твърдение е установено с влязло в сила решение на АССГ по дело № 11081/2022г. Ищецът твърди, че ответникът не е създал достъпна среда до всяко едно от помещенията, находящи се в офиса на дружеството в гр. София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 84, а именно в случая – изнесено бюро за жалби и сигнали, пред което няма изградена инфраструктура, способстваща придвижването и използването на същото от хора с увреждания. Ищецът смята, че макар и служителите на ЦГМ да са инструктирани физическата охрана при изнесеното бюро да помага за придвижването на хората в неравностойно положение, това е крайно недостатъчно за пълноценното използване на бюрото, поради липсата на специализирана рампа и оборудване. Също така ищецът излага твърдението, че вследствие на противоправното поведение на ответника, а именно - невъзможността да използва услугите на дружеството чрез процесното бюро, поради така създадената недостъпна среда за хора с увреждания, същият е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в изнервеност, подтиснатост, неудобство, унижение и срам, тъй като не може да използва услугите на ответника, без чужда помощ. Счита, че неосигуряването на информация за друго деловодство с достъпна среда, и даването на указания от физическата охрана а съдейства на хората в неравностойно положение, и заявката на ответника за поставяне на рампа, каквато не е поставена, не води до извода, че ответникът е осигурил достъпна среда. С оглед на гореизложеното моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да му заплати сумата от 6 000 /шест хиляди/ лева, представляващи обезщетение за причинените от действията на ответника неимуществени вреди, ведно със законната лихва от предявяването на иска до окончателното заплащане на главницата, както и да се заплатят направените в хода на производството разноски.

Ответникът, чрез ***, в срока за отговор по чл.131 от ГПК депозира отговор на исковата молба, с който оспорва така предявения иск и моли съда да го отхвърли като неоснователен. Процесуалният представител на ответника оспорва активната процесуална легитимация на ищеца и възможността същият да предявява подобен иск, поради обстоятелството, че не е персонално потърпевш от липсата на осигурена достъпна архитектурна среда за хора с увреждания пред процесното бюро. Също така счита, че не са налице обективните предпоставки, които

да предполагат претендирането от ищеца за присъждане на неимуществени вреди от дадено противоправно действие или бездействие, а именно в случая – наличието на заболявания, ограничаващи способността на ищеца за свободно и самостоятелно придвижване, като претендира че поради това такива вреди не биха могли реално да настъпят за същия. Излага становището, че макар и да са постановени Решение на КЗД и Решение на АССГ, с които компетентните органи се произнасят принципно и дават задължителни препоръки на ответника за осигуряване на достъпна среда за лица с увреждания пред процесния офис, претенцията на ищеца представлява злоупотреба с права. Това е така, тъй като според ответника ищецът се възползва от постановените съдебно решение и административен акт в обществен интерес и в интерес на лица, които действително страдат от физическо увреждане, възпрепятстващо нормалното им придвижване, без самият той да попада в тази категория лица, като сочи, че съставът на КЗД е отхвърлил жалбата на ищеца за установяване на дискриминация спрямо него на признак „възраст“.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл.235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира за установено следното.

Предварителни въпроси.

Видно от твърденията в исковата молба, ищецът твърди, че спрямо него е осъществена от ответния *** дискриминация по признак увреждане, за което е подал жалба до Комисията, уважена от нея. Твърди, че ответникът не е създал достъпна среда до изнесеното бюро за жалби и сигнали, пред което няма изградена инфраструктура, способстваща придвижването и използването на същото бюро от хора с увреждания. Предявява се иск за обезщетение за неимуществени вреди, които се сочи, че са претърпени от бездействието на ответника по осигуряване на достъпна среда. С доклада на делото, СРС е квалифицирал този иск по чл.45 ЗЗД, което е неправилно. Съгласно разпоредбата на чл.74,ал.1 ЗЗДискр., в случаите на Раздел Първи /когато дискриминационният акт е установен с влязло в сила решение на КЗД, по реда на чл.65,т.1 и 2 ЗЗДискр/, всяко лице, което е претърпяло вреди от нарушение на права по този закон или други закони, уреждащи равенство в третирането, може да предяви иск по общия ред срещу лицата и /или органите, причинили нарушението. Когато вредите са причинени от незаконни действия, бездействия на държавни органи или длъжностни лица, искът е по ЗОДОВ /чл.74,ал.2 ЗЗДискр/. Задължителна процесуална предпоставка по иска по чл.74,ал.1 ЗЗДискр, е влязлото в сила решение на КЗД, с което е установено нарушението, нарушителят и засегнатото лице, като особеността по иска по чл.74,ал.1 ЗЗДискр, е че същият е предвиден, защото КЗД няма компетентността, предадена от закона, да определи обезщетение, ако вследствие на установеното нарушение на дискриминираното лице са причинени вреди. Правомощието затова е вменено, по силата на закона / както и на Конституцията, чл.117,ал.1/ на съда.

Подведомствеността на спора ще се определи, като се дължи сметка за две неща: нарушителят и характерът на нарушението. Когато нарушителят е частно – правен субект, то искът ще е подсъден на общия граждански съд. Когато, обаче, нарушителят е административен орган или длъжностно лице от неговата администрация, а нарушението е при или по повод административна дейност, искът за обезщетение за вреди е подведомствен на административните съдилища, на основание чл. 1,ал.2 ЗОДОВ във връзка с чл.128,ал.1, т. 6 АПК.

Възможна е и трета хипотеза – нарушителят да е друг държавен орган, или длъжностно лице извън системата на изпълнително - разпоредителната власт, както и нарушението да не е извършено при или по повод административна дейност. Тогава подсъдността ще е общият, граждански съд, на основание чл.14 ГПК.

Макар и със 100 % Общинско участие, дружеството – ответник не е попада под определението , дадено в § 1,т.1 ДР на АПК, "Административен орган" е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон, включително лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги.“, защото всички публични функции се осъществяват от Столична община, чрез кмета. Следователно, макар да осъществява обществени услуги /например, съгласно чл.20 от Наредба за реда и условията за пътуване с общински градски транспорт на територията на Столична община, „ЦГМ“ЕАД има изключителното право да издава, продава и зарежда чрез пунктове, документите за пътуване на територията на Столична община, при посочените начини, но наказателните постановления при нарушение се издават от кмета, тоест, ответникът, не е овластен, въз основа на закон, да носи административни правомощия.

Това пояснение беше необходимо, тъй като искът е квалифициран с правно основание чл.45 ЗЗД, неправилно от съда. Не е необходимо определението, с което ход на устните състезания е даден, да се отмени, защото фактите, на които страните основават правата си, са едни и същи. Правилната правна квалификация на правото, заявено от ищеца, е иск с правно основание чл.-74,ал.1 ЗЗДискр, поради влязлото в сила решение на КЗД, с което е установено, че спрямо ищеца е осъществена дискриминация, установен е нарушителят – ответникът, и е установено нарушението. СРС намери, че не е необходимо да се съставя нов доклад, защото последиците на приемане, че правната квалификация на правото е чл.-74,ал.1 ЗЗДискр / а не чл.45 ЗЗД/ са две: първо, съставът на съда е обвързан от приетото в решението на КЗД /обстоятелство, което СРС е приел с определението си – проект за доклад/ и второ, производството, по отношение на ищеца, е безплатно, което съдът ще разпорежи с настоящото решение.

С определението по чл.140 ГПК, обявено за доклад по делото в о.с.з., е отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване по делото между страните, поради разпоредбата на чл.70 ЗЗДискр / „за неуредените в този раздел въпроси, се прилага АПК“/, във връзка с чл.177 АПК – „съдебното решение има сила за страните по делото“, като съгласно разпоредбата на чл.50 от ЗЗДискр, ищецът е засегнато лице, кат съгласно чл.172,ал.2, сила на пресъдено нещо се формира както от установителното решение, така и от осъдителното такова,и съгласно чл.168 АПК, . Следователно, със задължителна сила между страните по настоящото производство е установено, че към 18.6.2020г ищецът по делото И. М. П. е срещнал затруднение при достъпа до офис – гише за жалби на граждани, относно общественя превоз в София, което се намира в сграда на бул. Мария Луиза 84, че спрямо него от страна на ответника, е осъществена дискриминацията по признак „увреждане“, състояща се в поддържане, от страна на ответника, на недостъпна архитектурна среда до и в изнесения офис.

От представената епикриза, издадена на 6.1.2024г. се установява, че за период от 4.1.2024г. до 6.1.2024г. ищецът е престоял в определено лечебно заведение за операция на ръката, като от представен резултат от образно изследване от 2.2024г. се установява, че ищецът има дегенеративни промени на едната ръка, както и септичен артрит, което се установява и от магнитно-резонантно изследване от 3.2024г..

От разпита на свидетеля *** пред СРС се установява, че свидетелят превозва ищеца, защото е трудно подвижен. Свидателят сочи, че е запознат със случая, И. трябвало да внесе нещо в сградата, отпред имало рампи с тръби за хващане, но там, където трябвало да отиде И., имало само стъпала. На ищеца му било трудно да се качи. Свидателят го вмидял да се ядосва и дразни, че с килограмите си му е трудно да влезе. И. му споделил, че се чувства унижен и му се присмиват от страни, че не може да се качи. Свидателят сочи, че отпреди ищецът бил трудно подвижен, имал проблеми с краката. И. бил възмутен, че там дори няма парапет. Свидателят заявява, че ищецът кара велосипед.

По правото.

За да възникне претендираното от ищеца субективно право, трябва в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки (юридически факти): противоправно поведение от страна на ответника /ответниците/, което да притежава признаците на дискриминационен акт по смисъла на ЗЗДискр или да бъде признат за такъв с влязло в сила решение на Комисията за защита от дискриминацията (КЗД); претърпени от ищцата неимуществени вреди, които да се намират в причинно-следствена връзка с извършения дискриминационен акт.

Съгласно трайната практика на ВКС, в случаите, когато дискриминационното действие е установено от КЗД, съдът по иска за обезщетение за вреди по [чл. 74 ЗЗДискр](#). не установява повторно осъществена ли е дискриминация, от кого и срещу кого, а преценява единствено има ли причинени на пострадалото лице вреди, какви са те, пряка последица ли са от дискриминационното нарушение и какъв е размерът на обезщетението. /В този смисъл [Решение № 73 от 12.06.2013 г.](#) по гр. д. № 311/2012 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС, [Решение № 192 от 25.06.2014 г.](#) по гр. д. № 5663/2013 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС/. С оглед изложеното, и установеното от КЗД, съдът е обвързан да приеме, че ответникът е осъществил спрямо ищеца дискриминация по смисъла на чл.5 ЗЗДискр, във връзка с чл.37 ЗЗДискр, по признак „Увреждане“. С оглед изложеното, съдът не може да сподели доводите в отговора, че ищецът не страда от „увреждане“. В решението на КЗД изрично е прието, че ищецът отговаря на този признак. Абсолютно невярно е и твърдението в отговора, че по отношение на този признак, произнасянето е принципно. КЗД / респективно – АССГ/ се произнася, че по признак „възраст“ ищецът принципно попада под

него, но по отношение на признак „увреждане“ Е налице изрично произнасяне. С оглед изложеното дотук, следва единствено да се прецени дали вследствие на осъществената дискриминация спрямо ищеца, на него са нанесени сочените душевни болки и страдания.

За доказване на твърдяните неимуществени вреди, ищецът е ангажирал гласни доказателствени средства. От разпита на свидетеля *** се установява, че ищецът към момента на посещение на изнесеното бюро за приемане на жалби почувствал унижение и срам, изнервил се и се ядосал, тъй като не може да използва услугите на ответника, без чужда помощ.

Следва, като елемент от фактическия състав, да е налице причинна връзка между поведението на ответника и настъпилите вреди, което означава, да е установено по делото, че настъпилите вреди са причинени от конкретното укоримо от правна гледна точка поведение на ответника, това поведение да е „условие, без което не може“, condition sine qua non, без което поведение, тези вреди нямаше да настъпят. Казано обратно, ако се премахне поведението на ответника, то и вредата нямаше да настъпи. Тази връзка между поведението и настъпилите вреди е обективен факт от действителността, който може и следва да бъде установен при разглеждане на делата за гражданските последици от деликти за всеки конкретен случай. Такава пряка, непосредствена причинна връзка, е установена и същата е причинна връзка е житейски обоснована, като логична при всеки индивид с нормална психика. Житейски логично е всяко лице да изпита унижение и срам, да се изнерви и ядоса от невъзможността без изискване на чужда помощ / в частност, по думите на ответника – да изиска съдействие от охраната на обекта/ да стигне до обявеното от ответника изнесено бюро за жалби.

За последиците от деянието, за които се установи причинна връзка, се следва обезщетение за неимуществени вреди. При преценката на справедливия, според разпоредбата на чл.52 ЗЗД размер на обезщетението, съдът прецени следните правно релевантни обстоятелства, съобразно указанията, дадени в т. 11 от [Постановление № 4 от 23.12.1968 г.](#) на Пленума на ВС въз основа на какви обстоятелства съдът преценява критериите за понятието "справедливост", а именно: “такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др.“

Следователно, съдът намира за доказани логичните при всеки индивид с нормална психика емоции . Съдът, при определяне размера на обезщетението, взе предвид следните обстоятелства: претърпените от ищеца душевни болки и страдания се доказаха само в деня, 18.6.2020г. на самото посещение. Не се доказа ищецът да е търпял болки и страдания за един по – дълъг период от време. Обстоятелството, че ответникът продължава да поддържа нарушението, установено от КЗД, и за което е издадено предписание да се постави рампа, е относимо към разпоредбата на чл.81 ЗЗДиск, чл.82,ал.2 ЗЗДискр.

Предвид горните обстоятелства, както и с оглед социално-икономическите условия на живот в страната към 2020 г., съдът приема, че справедливото обезщетение на претърпените от ищцовата страна неимуществени вреди е в размер на 1000 лв., която сума присъжда на ищеца. Според теорията на гражданското право, обезщетението за вреди вследствие на деликт, в частност, обезщетението за неимуществени вреди, като всяка отговорност, има освен санкционна функция – делинквентът да бъде санкциониран за противоправното си деяние; също така – обезщетителна функция – да замести накърненото с деликта благо, а при невъзможност същото да се замести, да достави на увреденото лице заместваща престация, която да облекчи страданията; също така и превъзпитателен характер – да възпира и двете страни – увреден и делинквент от последващо извършване на подобни деяния. При присъждане на настоящото обезщетение, съдът съобразява и трите посочени функции, като предимство следва да се даде на превъзпитателната функция на обезщетението - установява се по делото, че четири години по – късно, нарушението е поддържано от страна на ответника.

По разноските. За ищеца, съгласно разпоредбата на чл.75 ЗЗДискр, производството е безплатно. От там, с решението ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета, държавна такса въз основа на основателния размер на иска.

Относно сторените от ищеца разноски - възлизат на 600 лева платен адвокатски хонорар и направеното възражение за прекомерност от процесуалния представител на ответника, съдът намира следното. Тук е моментът да се посочи, че ръководно при определяне дали възнаграждението е прекомерно по възражението, е не

минималният размер, предвиден в НМРАВ, с оглед даденото от СЕС тълкуване в решение по дело С -438/2022г., с което на преюдициалното питане е отговорено, че ако се установи, че адвокат и клиент не могат да уговорят по – нисък от предвидения в Наредба размер на възнаграждение, или че съдът няма право, според наредбата да присъди по – нисък от предвидения в наредбата размер, СЕС приема, че е налице „ограничение на конкуренцията“, а националният съд е длъжен да откаже да приложи сочената разпоредба на наредбата, дори и предвидените размери в наредбата да отразяват реалните пазарни цени на услугата.

Следователно, преценката за „справедливост“ на възнаграждението е фактическата и правна сложност на делото. По делото е проведено едно открито съдебно заседание, в което са извършени всички процесуални действия, спорният въпрос между страните, с оглед приетото по - горе, касае дължимостта на обезщетението, и неговия размер.

Ето защо, съдът, като съобразява ниската фактическа и правна сложност на делото, и коментираните по – горе обстоятелства, намира, че възнаграждение от 420 лева, общо, е съответно на фактическата и правна сложност на делото и съответните процесуални действия, които е следвало да се извършат и, съразмерно с основателната част на иска, присъжда сумата от 70 лева.

Воден от изложеното, Съдът,

РЕШИ:

ОСЪЖДА *** ЕАД ЕИК 202218735 със седалище и адрес на управление град София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 84 да заплати, на основание чл.74,ал.1 ЗЗДискр на И. М. П. ЕГН ***** с адрес град София,улица „Стоян Михайловски“ № 30,етаж 2 сумата 1000лева - обезщетение за неимуществени вреди вследствие на дискриминация, по смисъла на чл.5,ал.1 във връзка с чл.37 от ЗЗДискр, установена с влязло в сила решение № 514/4.11.2022г. на КЗД по преписка № 473/2020г., заедно със законната лихва от предявяване на иска – 8.11.2023г. до плащането, както и сторените по делото разноски от 70 лева.

ОТХВЪРЛЯ предявения от И. М. П. ЕГН ***** с адрес град София,улица „Стоян Михайловски“ № 30,етаж 2 против *** ЕАД ЕИК 202218735 със седалище и адрес на управление град София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 84 за горницата над сумата 1000лева до пълния предявен размер на претенцията от 6000лева.

ОСЪЖДА , на основание чл.75 ЗЗДискр, *** ЕАД ЕИК 202218735 със седалище и адрес на управление град София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 84 да заплати в полза на бюджета на съда, сумата от 50 лева държавна такса по делото.

Решението може да се обжалва в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред СГС.

Съдия при Софийски районен съд: _____